

Etusivu>Sinun oikeutesi>Rikoksen uhri>Korvaukset>Jos korvaushakemustani käsitellään tässä maassa

Jos korvaushakemustani käsitellään tässä maassa

Slovakia

Millaisista rikoksista korvausta voi saada?

Laissa säädetään kertaluonteisesta taloudellisesta korvauksesta henkilöille, jotka ovat kärsineet henkilövahinkoa tahallisten väkivaltarikosten vuoksi. Muut rikokset eivät kuulu korvauksen piiriin. Kyseeseen tulevia henkilövahinkoja, jotka kuuluvat korvauksen piiriin, ovat erityisesti murha ja ruumiinvamman aiheuttaminen. Ihmiskauppa, raiskaus, seksuaalinen hyväksikäyttö, seksuaalinen väkivalta, lähisuhdeväkivalta ja tahdonvastainen katoaminen katsotaan laissa erilliseksi rikosten luokaksi, jossa korvausta maksetaan myös aineettomista vahingoista.

Millaisista vahingoista korvausta voi saada?

Väkivaltarikosten uhreille maksetaan korvausta vain aiheutuneen ruumiinvamman mukaan (korvaus kivusta ja alentuneesta sosiaalisesta toimintakyvystä). Ihmiskaupasta, raiskauksesta, seksuaalisesta hyväksikäytöstä, seksuaalisesta väkivallasta, lähisuhdeväkivallasta ja tahdonvastaisesta katoamisesta maksetaan lain mukaan korvausta myös aineettomista vahingoista.

Voiko rikoksen uhrina kuolleen henkilön omainen tai huollettava saada korvausta? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta?

Jos henkilö on kuollut väkivaltarikoksen uhrina, myös hänen omaisillaan on lain mukaan mahdollisuus hakea korvausta. Tällaisia omaisia ovat erityisesti uhrin leski ja lapset, ja jos lapsia ei ole, uhrin vanhemmat, henkilöt, jotka asuivat uhrin kanssa yhteisessä taloudessa vähintään vuoden ennen hänen kuolemaansa, ja uhrin huollettavina olleet henkilöt.

Voiko rikoksesta hengissä selvinneen uhrin omainen tai huollettava saada korvausta? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta tässä tapauksessa?

Ei, näissä tapauksissa korvausta ei lain mukaan makseta rikoksen uhrin omaisille.

Voiko henkilö, joka ei ole EU-maan kansalainen, saada korvausta?

Korvausta voi hakea väkivaltarikoksen uhri, joka on Slovakian tai jonkin muun EU-maan kansalainen, kansalaisuudeton henkilö, jolla on vakituinen asuinpaikka Slovakiassa tai jossakin muussa EU-maassa, tai EU:n ulkopuolisen maan kansalainen lainsäädännön mukaisesti ratifioituna ja voimaan saatetussa kansainvälisessä sopimuksessa määrätyn ehdoin ja siinä määrättyssä laajuudessa, jos ruumiinvamma on aiheutunut Slovakiassa. Korvausta voi hakea myös väkivaltarikoksen uhri, jolle on myönnetty turvapaikka, toissijainen suojelu, tilapäinen turvapaikka, oleskelulupa tai poikkeuksellinen oleskelulupa Slovakiassa, jos ruumiinvamma on aiheutunut Slovakiassa.

Voiko korvausta hakea maassa, jossa asuu tai josta on kotoisin (asun tässä maassa tai olen sen kansalainen), vaikka rikos tehtiin toisessa EU-maassa?

Voiko korvausta hakea tässä maassa sen maan sijasta, jossa rikos tehtiin? Jos voi, millä edellytyksillä?

Slovakian laki ei salli tällaista menettelyä. Korvausta voi hakea vain, jos vamma on aiheutunut Slovakian alueella.

Onko poliisille tehtävä rikosilmoitus ennen kuin voi hakea korvausta?

Korvausta voi hakea, jos syyte on jo nostettu eikä poliisin rikostutkinnan tai nopeutetun tutkinnan tuloksissa ole toistaiseksi tullut esiin mitään, minkä takia olisi perusteltua epäillä, etteikö uhri olisi kärsinyt henkilövahinkoa väkivaltarikoksen seurauksena. Korvaus voidaan siis myöntää heti sen jälkeen, kun rikossyyte on nostettu. Sillä ei ole merkitystä, onko syyte nostettu uhrin ilmoituksen vai muun aloitteen perusteella.

Onko odotettava mahdollisen poliisi- tai rikostutkinnan tuloksia ennen kuin korvausta voi hakea?

Ei. Korvaushakemus voidaan jättää ministeriölle heti, kun syyte on nostettu, kunhan poliisin rikostutkinnan tai nopeutetun tutkinnan tuloksissa ei toistaiseksi ole tullut esiin mitään, minkä takia olisi perusteltua epäillä, etteikö uhri olisi kärsinyt henkilövahinkoa väkivaltarikoksen seurauksena.

Korvausta on kuitenkin haettava ministeriöltä viimeistään vuoden kuluttua päivästä, jona tuomio tai rangaistusmääräys on tullut lainvoimaiseksi ja rikosentekijä todettu syylliseksi uhrille vahinkoa aiheuttaneeseen rikokseen tai on annettu vapauttava tuomio, koska syytettyä ei ole voitu ikänsä ja henkisten edellytystensä puolesta pitää teoistaan rikosoikeudellisesti vastuunalaisena. Korvauksen saamisen ehtona on myös se, ettei uhri ole saanut kärsimästään vahingosta korvausta mistään muualta. Jos rikossyytteen ajaminen keskeytetään tai lopetetaan (tai sitä lykätään) rikoslain asiaa koskevien säännösten nojalla (laki nro 301/2005), uhri voi hakea korvausta sellaisen toimivaltaisen viranomaisen tekemän päätöksen perusteella, jossa vahvistetaan edellä mainitut tosiasiat. Tällaisissa tapauksissa on kuitenkin ehtona, että poliisin rikostutkinnan tai nopeutetun tutkinnan tulokset eivät anna aihetta perustellusti epäillä, onko uhrille vahinkoa aiheuttanut rikos todella tapahtunut.

Onko ensin haettava korvausta rikosentekijältä (jos hänet on tunnistettu)?

Jos väkivaltarikoksen uhri hakee korvausta vasta rikosoikeudenkäynnin päätyttyä, korvauksen saamisen ehtona on, että uhri on esittänyt rikosentekijälle korvausvaatimuksen rikosoikeudellisen menettelyn aikana ennen rikostutkinnan tai nopeutetun tutkinnan päättymistä. Tätä ehtoa ei sovelleta, jos rikos on aiheuttanut kuoleman tai jos henkilövahingon aiheuttanut rikos on ihmiskauppa, raiskaus, seksuaalinen väkivalta, seksuaalinen hyväksikäyttö, läheisen tai hoidettavana olevan henkilön kaltoinkohtelu tai tahdonvastainen katoaminen.

Voiko korvausta saada, vaikka rikosentekijää ei ole tunnistettu tai tuomittu? Jos voi, mitä näyttöä korvausvaatimuksen tueksi on esitettävä?

Jos sen rikosentekijän henkilöllisyys, jonka tekemä rikos on aiheuttanut uhrille vahinkoa, ei ole tiedossa, jos hänen olinpaikkaansa ei tiedetä tai jos rikossyytteen nostamiselle häntä vastaan on lainmukainen este ja jos uhrin vahinkoa ei ole muutoin korvattu täysimääräisesti, uhri voi hakea korvausta vain, jos lainvalvontaviranomaisten tutkinnan tai nopeutetun tutkinnan tulokset eivät anna aihetta perustellusti epäillä, onko uhrille henkilövahinkoa aiheuttanut rikos todella tapahtunut. Korvaushakemukseen on liitettävä asiaa viimeiseksi käsitelleen poliisiviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimainen päätös edellä mainittujen tosiasioiden todistamiseksi.

Onko korvausta haettava johonkin määräaikaan mennessä?

Korvaushakemus voidaan jättää ministeriölle heti, kun syyte on nostettu. Hakemus on jätettävä viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun rikosentekijän langettavasta tuomiosta tulee lainvoimainen. Jos rikosentekijän henkilöllisyys ei ole tiedossa tai rikossyytteen nostamiselle häntä vastaan on lainmukainen este, hakemus on jätettävä vuoden kuluessa siitä, kun asiaa viimeiseksi käsitelleen poliisiviranomaisen päätöksestä tulee lainvoimainen. Kun tämä määräaika on kulunut, oikeus korvauksiin lain nojalla päättyy.

Jos tuomioistuin on rikosoikeudellisessa menettelyssä ohjannut uhrin ja hänen korvausvaatimuksensa vamman aiheuttamista vahingoista riita-asian oikeudenkäyntiin tai muuhun oikeudelliseen menettelyyn toisessa elimessä, hakemus on jätettävä vuoden kuluessa siitä, kun päätös uhrin oikeudesta viedä asia riita-asian oikeudenkäyntiin tai muuhun oikeudelliseen menettelyyn tulee lainvoimaiseksi. Kun tämä määräaika on kulunut, oikeus korvauksiin lain nojalla päättyy.

Mitä vahinkoja ja kuluja korvaus kattaa?

Korvausta maksetaan esimerkiksi seuraavasti:

Korvausta maksetaan vain aiheutuneesta henkilövahingosta (korvaus kivusta ja alentuneesta sosiaalisesta toimintakyvystä) ja laissa säädettyissä tapauksissa henkisistä kärsimyksistä. Korvaus ei koske muita menetyksiä tai kuluja.

a) Rikoksen uhrin osalta:

– aineelliset (muut kuin psyykkiset) vahingot:

terveydenhoitokulut (sairaanhoido: avohoito ja sairaalahoito, toipuminen)

vahingosta aiheutuneet uudet tarpeet tai kulut (mm. huolenpito ja avustaminen, tilapäinen tai jatkuva hoito, pidentynyt opiskeluaika, fysioterapia, asuntoon tehtävät muutokset, erityisapuvälineet)

pysyvä vammautuminen (invaliditeetti ja muut pysyvät vammat)

ansionmenetykset hoidon ajalta tai sen jälkeen (ml. ansionmenetykset ja alentunut ansaintakyky tai heikentynyt kyky ansaita toimeentuloa)

ansiomahdollisuuksien menetykset

vamman aiheuttaneeseen tapahtumaan liittyvistä oikeudellisista menettelyistä aiheutuvat kustannukset (esim. asianajokulut ja tuomioistuinmaksut)

korvaus varastetuista tai vahingoittuneista henkilökohtaisista tavaroista

muut

– ei sovelleta

– psyykkiset (aineettomat) vahingot:

uhrin kipu ja kärsimys – korvaus aineettomista vahingoista ihmiskaupan, raiskauksen, seksuaalisen hyväksikäytön, seksuaalisen väkivallan,

lähisuhdeväkivallan ja tahdonvastaisen katoamisen tapauksissa

b) Oikeudenhaltijoiden tai uhrin omaisten osalta:

– aineelliset (muut kuin psyykkiset) vahingot:

hautauskulut

terveydenhoitokulut (esim. lähiomaisen saama psykoterapia, avo- ja sairaalahoito, toipuminen)

toimeentulon ansaintakyvyn ja ansiomahdollisuuksien menetys

– ei sovelleta

– psyykkiset (aineettomat) vahingot:

omaisten ja oikeudenhaltijoiden kipu ja kärsimys ja elossa oleville maksettava korvaus uhrin kuoltua – **Henkirikoksen uhrin omaisille maksettavan korvauksen lainmukainen enimmäismäärä on rikoksentekohetkellä voimassa ollut vähimmäispalkka 25-kertaisena. Jos rikos on aiheuttanut kuoleman ja väkivaltarikoksen uhreja on elossa vain yksi, joka oli vainajan huollettavana, tällä on oikeus saada korvauksena rikoksen tekovuonna sovellettava kuukausittaista vähimmäispalkkaa vastaava määrä 50-kertaisena.** Maksetaanko korvaus kertasummana vai kuukausierinä?

Korvaus maksetaan kertasummana.

Millä tavalla uhrin käyttäytyminen rikoksen jälkeen, hänen rikosrekisteritietonsa tai yhteistyöstä kieltäytyminen korvausmenettelyjen yhteydessä saattaa vaikuttaa hänen mahdollisuuksiinsa saada korvausta? Miten se vaikuttaa korvauksen määrään?

Rikosrekisterimerkinnät eivät vaikuta korvauksen saamiseen Slovakian tasavallalta. Päättävä viranomainen voi pienentää korvauksen määrää tai evätä sen kokonaan, jos uhri on osaltaan vastuussa aiheutuneesta vammasta tai jos hän ei ole käyttänyt oikeuttaan saada korvaus vahingon aiheuttaneelta rikosentekijältä.

Millä tavalla uhrin taloudellinen tilanne vaikuttaa hänen mahdollisuuksiinsa saada korvausta tai korvauksen määrään?

Uhrin taloudellinen tilanne ei vaikuta korvauspäätökseen.

Onko muita kriteerejä, jotka vaikuttavat uhrin mahdollisuuksiin saada korvausta tai korvauksen määrään?

Korvauksen määrään voi vaikuttaa se, missä määrin uhri on vastuussa aiheutuneesta henkilövahingosta, tai se, että uhri ei ole käyttänyt oikeuttaan saada korvausta suoraan rikosentekijältä.

Miten korvauksen määrä lasketaan?

Jos henkilövahinko on todettu tuomioistuimen tuomiossa, korvaus määräytyy tuomiossa eritellyn ruumiinvamman laajuuden perusteella. Muissa tapauksissa, joissa on aiheutunut henkilövahinkoa, sovelletaan soveltuvin osin erityislainsäädäntöä, joka koskee kivusta ja alentuneesta sosiaalisesta toimintakyvystä maksettavien korvausten myöntämistä. Ihmiskaupan, raiskauksen, seksuaalisen hyväksikäytön, seksuaalisen väkivallan, lähisuhdeväkivallan tai tahdonvastaisen katoamisen tapauksissa aineettomista vahingoista maksettava korvaus on rikoksen tekoajankohdan vähimmäispalkkaa vastaava määrä 10-kertaisena. Jos kyseessä on henkirikos, omaisille aineettomista vahingoista maksettava korvaus vastaa rikoksen tekoajankohdan vähimmäispalkkaa 25-kertaisena.

Onko korvauksen määrällä ala- tai ylärajaa?

Laissa ei säädetä korvauksen vähimmäismäärästä. Korvauksen enimmäismäärä on rikoksen tekoajankohtana voimassa ollut vähimmäispalkka 50-kertaisena (tällä hetkellä 31 150 euroa).

Onko korvausvaatimuksen määrä mainittava hakemuslomakkeessa? Jos on, onko olemassa ohjeita siitä, miten vaadittava määrä lasketaan, tai muista korvausvaatimukseen liittyvistä näkökohdista?

Jos henkilövahinko on todettu rikosoikeudenkäynnin päätteeksi annetulla lainvoimaisella tuomiolla tai rangaistusmääräyksellä, vahingonkorvaus vammasta lasketaan ja myönnetään tuomiossa tai rangaistusmääräyksessä todetun vamman laajuuden mukaan. Jos uhri ja hänen rikosoikeudenkäynnissä esittämänsä vaatimus siirretään siviiliprosessiin eli riita-asian oikeudenkäyntiin, vahingonkorvauksen laskeminen ja myöntäminen perustuvat riita-asiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksessä todettuun henkilövahingon laajuuteen. Muussa tapauksessa on toimitettava asiantuntijan tai lääkärin lausunto, joka sisältää myös korvauksen tarkan määrän määrittämiseen tarvittavat tiedot, jotta kyseinen määrä voidaan laskea. Korvauksen määrän määrittämistä koskevat säännöt on eritelty lainsäädännössä, jossa säädetään yleiset säännöt ruumiinvammojen perusteella maksettavan korvauksen laskemiseksi. Se ei siis koske pelkästään väkivaltarikosten uhreille maksettavien korvausten laskemista.

Vähennetäänkö muualta (esim. työnantajan vakuutuksesta tai yksityisestä vakuutuksesta) mahdollisesti saatujen korvausten määrä viranomaisen tai muun elimen maksamasta korvauksesta?

Kyllä. Korvaus maksetaan ainoastaan sillä edellytyksellä, että vammaa ei ole muutoin korvattu (esim. yksityisen vakuutusjärjestelmän kautta tai väkivaltarikoksen tekijän suoraan maksamalla korvauksella).

Voiko korvauksesta saada ennakkoa? Jos voi, millä edellytyksillä?

Korvauksesta ei ole mahdollista saada ennakkoa.

Onko mahdollista saada täydentävää tai lisäkorvausta (esim. olosuhteiden muuttumisen tai terveydentilan huononemisen perusteella) sen jälkeen, kun korvaushakemus on ratkaistu?

Se on mahdollista. Uhri voi hakea korvausta uudelleen (esim. jos tilanne muuttuu tai hänen terveydentilansa heikkenee). Hakemus on silti jätettävä alkuperäisen määräajan kuluessa (eli vuoden kuluessa siitä, kun rikoksentehtäjän syylliseksi toteavasta rikostuomiosta tulee lainvoimainen, tai jos rikoksentehtäjän henkilöllisyys ei ole tiedossa tai rikossyytteen nostamiselle häntä vastaan on lainmukainen este, vuoden kuluessa siitä, kun asiaa viimeiseksi käsitelleen syyttäväviranomaisen päätös tulee lainvoimaiseksi). Korvauksen enimmäismäärä yhdessä asiassa on kuitenkin 50 kertaa vähimmäispalkkaa vastaava määrä.

Mitä asiakirjoja hakemukseen on liitettävä?

Hakemukseen on liitettävä lainvoimainen tuomio tai asiaa viimeiseksi käsitelleen poliisiviranomaisen päätös. Jos uhri ei pysty liittämään hakemukseen tuomiota tai päätöstä, hänen on ilmoitettava rikosta viimeiseksi käsitellyt poliisiviranomainen tai tuomioistuin.

Hakemukseen on liitettävä todisteet uhrille väkivaltarikoksesta aiheutuneesta henkilövahingosta. Jos tällainen todistus on osa tutkinta-asiakirjoja tai tuomioistuimen asiakirjoja, hakemuksessa on mahdollista ainoastaan viitata asiakirjaan ja ilmoittaa, mistä se löytyy. Itse asiakirjaa ei ole tällöin tarpeen liittää korvaushakemukseen. Lisäksi tarvitaan yksityiskohtaiset tiedot toimenpiteistä, joita uhri on toteuttanut saadakseen korvausta vahingon aiheuttaneen rikoksen tekijältä taikka ihmiskauppaan, raiskaukseen, seksuaaliseen väkivaltaan tai seksuaaliseen hyväksikäyttöön syyllistyneeltä.

Jos rikos on aiheuttanut kuoleman, tarvitaan asiakirja, joka todistaa, että hakemuksen tekijä on asunut henkirikoksen uhrin kanssa samassa taloudessa tämän kuoleman aikaan.

Veloitetaanko hakemuksen vastaanottamisesta ja käsittelystä hallinnollisia tai muita maksuja?

Korvausmenettelystä ei veloiteta maksuja.

Mikä viranomainen ratkaisee korvaushakemukset (kotimaisissa tapauksissa)?

Korvaushakemukset ratkaisee Slovakian oikeusministeriö.

Mihin hakemus lähetetään (kotimaisissa tapauksissa)?

Hakemus on lähetettävä seuraavaan osoitteeseen: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan oikeusministeriö), Račianska ul. 71, 813 11 Bratislava, Slovakia.

Onko uhrin oltava läsnä korvaushakemusta ratkaistaessa tai muulloin menettelyn aikana?

Uhrin ei tarvitse olla läsnä.

Kuinka kauan viranomaisen korvauspäätöksen tekeminen kestää (likimäärin)?

Slovakian oikeusministeriön on ratkaistava korvaushakemukset neljän kuukauden kuluessa. Määräaikaa jatketaan ajanjaksolla, jonka poliisi, tuomioistuin, muut valtion viranomaiset, aluehallintoviranomaiset, kunnat tai muut henkilöt tarvitsevat yhteistyöhön tai tarvittavien asiakirjojen toimittamiseen ministeriölle, jotta tämä voi ratkaista asian.

Jos uhri on tyytymätön viranomaisen päätökseen, miten sen voi riitauttaa?

Jos Slovakian oikeusministeriö ei hyväksy korvausvaatimusta tai hyväksyy sen vain osittain, väkivaltarikoksen uhrilla on oikeus hakea subjektiiviselle oikeudelleen oikeussuojaa tekemällä hallintovalitus hallintoprosessilain asiaa koskevien säännösten mukaisesti (laki nro 162/2015).

Mistä saa tarvittavat lomakkeet ja korvaushakemuksen tekemistä koskevat tiedot?

Lomakkeet ja muut tiedot ovat saatavilla [Slovakian oikeusministeriön verkkosivustolla](#). Tutkintaviranomaiset tiedottavat rikosoikeudellisen menettelyn aikana uhreille mahdollisuuksista saada korvausta Slovakian tasavallalta ja korvauksen ehdoista.

Onko mahdollista soittaa johonkin palvelunumeroon? Onko jollakin verkkosivustolla ohjeet korvaushakemuksen tekemisestä?

Tietoja rikoksen uhreille maksettavista korvauksista löytyy [oikeusministeriön verkkosivustolta](#). Sitä paitsi kun uhria rikosoikeudellisen menettelyn aikana kuullaan, hänelle kerrotaan rikoksen uhreille apua ja tukea tarjoavista organisaatioista ja annetaan niiden yhteystiedot.

Onko korvaushakemuksen tekemiseen mahdollista saada oikeudellista neuvontaa (juristilta)?

Nimenomaisesti korvausten hakemiseen ei ole saatavilla oikeudellista neuvontaa. On mahdollista käyttää valtion järjestämää yleistä oikeudellista neuvontaa, jota oikeusapukeskus antaa. Perusohjeet korvauksen hakemiseen saa oikeusministeriöstä.

Onko olemassa uhrien tukijärjestöä, joka voisi auttaa hakemuksen tekemisessä?

Kyllä. On olemassa järjestöjä, jotka tarjoavat apua ja tukea väkivaltarikosten uhreille, mutta ne toimivat tällä hetkellä valtiosta riippumattomasti.

Päivitetty viimeksi: 03/05/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.